SVENSK MUSIKTIDNING.

N:o 2. | Redaktör och utgifvare: FRANS J. HUSS. Expedition: Kammakaregatan 50, n. b. | NORDISKT MUSIKBLAD. | Stockholm den 16 Januari 1895. | Pris: Helt år 5 kr. — Lösnummer 25 öre. Annonspris: 10 öre petitraden (15 öre utl.) | 15. Årg.

Vilhelm Stenhammar.

Mer än någon annan af unga svenska tonkonstnärer, som på senare år gjort sig bemärkta, har Vilhelm Stenhammar gjort sig känd, icke allenast inom vårt eget land utan äfven i främmande länder, hvilka äro vana att få göra bekantskap med allt hvad berömdt finnes inom musikverlden. Och det är i den dubbla egenskapen af pianist och tonsättare, som denne vår unge landsman redan och nästan med ett slag vunnit ett namn och ett erkännande, till hvars förvärfvande lång tid och mycket arbete annars erfordras. Som pianist hör hr Stenhammar visserligen ej till mirakelvirtuosernas slägte, och han har ej hittills visat sig vara i besittning af den sedvanliga virtuosrepertoaren, men han är gedigen i sin konst, hans teknik är högt och säkert utbildad, och, hvad mera är, han inlägger i sitt föredrag en själ och en smak, som visar mera »gnista» och verklig konstnärlighet, än mängden af nutidens många pianohjeltar kunna åstadkomma.

Det är dock mindre pianisten än tonsättaren som gjort sig bemärkt i herr Stenhammars person, och såsom sådan har han på en gång framträdt med en mångsidighet, lika förvånande som lofvande för hans konstnärliga framtid. Det är ej mången som vid så ung ålder kan inom ett år framträda såsom skapare af en stor pianokonsert med orkester, en stråkqvartett, en treaktsopera och en ballad för baryton och orkester, hvilken senare, likasom operan, ännu ej är för allmänheten bekant, men i dessa dagar kommer att utföras å nästa symfonikonsert på k. operan. En sådan produktivitet kunde ge anledning att misstänka ytlighet och karaktär af hastverk hos det producerade, men sådana misstankar äro här ogrundade. Herr Stenhammar har goda studier att bygga på och besitter stor arbetskraft. Han är ock olik flertalet af de många, som skrifva musik i våra dagar, att hans tonskapelser icke äro mer eller mindre missbildade fantasifoster af inpluggad kontrapunkt och svag skaparkraft, utan alster af en ren och varm kärlek till tonkonsten och af verklig musikalisk inspiration. Dermed vilja vi ej säga, att den unge musikern redan nått mästerskapets fulländning, detta vore knappast naturligt, men han synes oss ega större förutsättningar för dess ernående, än som vanligen spåras hos vår tids musikskribenter. En bekräftelse på detta vårt omdöme lemnar oss den rätt stränge kritikern Otto Lessmann, då herr Stenhammar under sistlidne december i Berlin spelade sin pianokonsert å den femte filharmonikonserten. I sin musiktidning yttrar då Lessmann härom följande:

»Pianokonserten, som komponisten sjelf spelade på ett utmärkt sätt, lemnar ett lysande vittnesbörd om herr Stenhammars begåfning som tonsättare. Stöder den sig än i fråga om uttryckssätt flerstädes, särdeles i första satsen,

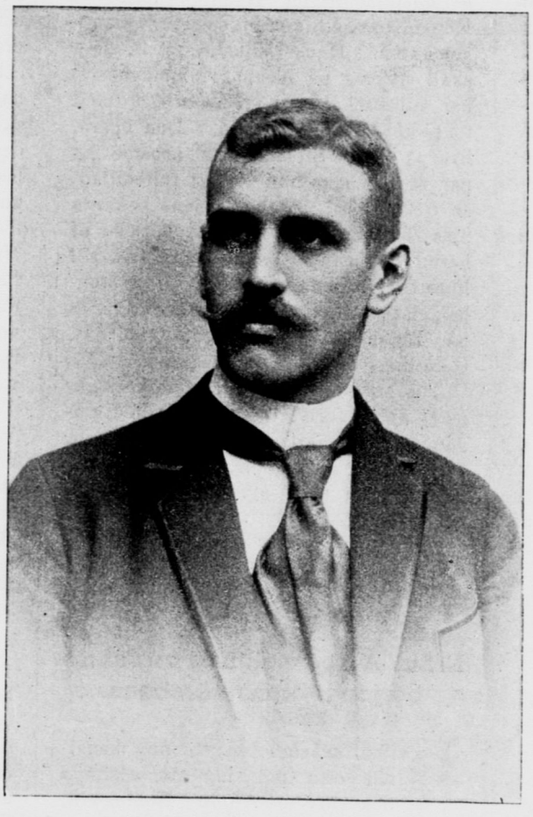

Vilhelm Stenhammar.

på Brahms, så visar dock hela det med liflig, varm känsla genomdränkta tematiska innehållet en fullt sjelfständig uppfinningskraft.»

Äfven andra röster inom pressen i Tyskland och Danmark hafva instämt i detta beröm, likasom hos oss, då denna konsert, komponistens »opus 1», först utfördes å ett par k. operans symfonikonserter i mars förra året. Helt nyss har också ett vackert erkännande af vår musikkritik tilldelats herr Stenhammar för hans stråkqvartett, som den 12 dennes utfördes å sista kammarmusiksoarén. Den nämnda pianokonserten bär opustalet 1, men herr Stenhammar har, som bekant, före denna framfört såväl tryckta och offentligt utförda solosånger, som äfven ett större körverk med orkester. Såsom pianist har herr Stenhammar under senaste åren varit med skäl uppburen, att börja med som ackompanjatör och sedan hufvudsakligen som ensemblespelare, i hvilken egenskap han för Aulinska qvartetten blifvit en värdefull eröfring såsom stadigvarande pianist vid dess kammarmusiksoaréer.

Karl Vilhelm Eugène Stenhammar är född den 7 februari 1871 i Stockholm, son af arkitekten P. U. Stenhammar och hans maka Louise Rudenschöld, dotter af kammarherren grefve Thure Gabriel Rudenschöld. Vilhelm Stenhammars musikaliska begåfning synes vara ett arf af hans far, bekant som tonsättare till hufvudsakligen andlig musik, såsom oratoriet »David och Saul» samt den mycket bekanta kyrkoarian. En farbroder till honom var tenorsångaren Oskar Fredrik S., gift med den som operasångerska, lärarinna och äfven tonsättarinna bekanta och värderade Fredrika Andrée. En berömd man var äfven farfadern, den som botanist och entomolog utmärkte kyrkoherden, teologie doktorn Kristian Stenhammar i Häradshammar.

Efter genomgångna sex klasser i nya elementarskolan härstädes afbröt Vilhelm Stenhammar skolstudierna för att egna sig åt pianospelet hos Richard Andersson, hvars ansedda musikskola är väl bekant. Han var då sjutton år och hade ett par år förut börjat spela piano. Kompositionsstudier idkade han sedan under ledning af Emil Sjögren, Josef Dente och Andreas Hallén samt absolverade i maj 1890 organistexamen i musikkonservatoriet med betyget berömlig i hufvudämnena pianospelning, harmonilära och orgelspelning, i hvilket sistnämnda ämne han haft både Aug. Lagergren och Vilh. Heintze till lärare. Under några år tjenstgjorde också herr Stenhammar som organist i franska reformerta kyrkan. Med år 1892 började han genom offentligt uppträdande göra sig mera bemärkt. På k. operans första symfonikonsert i nuvarande lokalen lät han då höra sig i Brahms' D-moll-konsert och vann mycket bifall, ehuru hans spel då föreföll något hårdt, en ofullkomlighet som nu är öfvervunnen. Samma månad fick han sin första större komposition utförd, nämligen *I Rosengården* (Prinsessan och svennen), till text af K. A. Melin komponerad för soli, kör och orkester, samt gifven på Filharmoniska sällskapets konsert den 16 februari. Under våren detta år biträdde hr S. på flera konserter för kammarmusik etc. och hade en egen konsert i Vetenskapsakademien den 12 april, hvarvid tre sånger af honom, *Ballad, Aftenstemning* och *Lokkeleg,* föredrogos af fröken Selma Ek. I oktober samma år reste hr Stenhammar till Berlin för att der studera pianospelet för professor H. Barth och återkom derifrån i juni 1893. Följande vinter biträdde han på flera af Aulinska qvartettens soaréer och gjorde tillsammans med Tor Aulin konsertresor till Köpenhamn och Berlin.

Utförandet af hans 1893 komponerade pianokonsert i början af förra året har förut blifvit omnämndt. Strax drrefter biträdde han i Köpenhamn vid den stora »svenska» konserten derstädes och spelade äfven der sin pianokonsert med en framgång, som troligen bestämde honom för att äfven låta höra densamma i Berlin. Sin nya stråkqvartett, op. 2, C-dur, kommer herr Stenhammar troligen att få flerstädes uppförd, sedan densamma, efter hvad vi hört, kommer att tryckas på hofmusikhandlaren Hennigs förlag i Köpenhamn, hvilken äfven tryckt pianokonserten. Hans ballad, op. 3, som skall utföras på nästa symfonikonsert, har till titel *Florez och Blanzeflor* med text af Oscar Levertin. Den opera, hvarpå herr Stenhammar arbetat ett par år och som han nu fått fullbordad, är *Gildet paa Solhaug,* Ibsens bekanta pjes, hvilken efter hvad vi hört lär af herr Stenhammar sjelf bearbetats till libretto för hans opera. Af herr Stenhammars sånger ha några utgifvits på Elkan & Schildknechts samt C. Gehrmans förlag härstädes.

Till sist önska vi Vilhelm Stenhammar »god fortsättning» på de framgångar hans konstnäskap till denna dag inbringat och hvilka ländt både honom sjelf och svenska tonkonsten till heder.

Från Anton Rubinsteins började konstnärsbana.

Hvilka svårigheter en ung konstnär ofta nog har att bekämpa fick äfven Anton Rubinstein, oaktadt hans tidiga ryktbarhet som »underbarn», erfara. Ur hans nyligen af oss anförda sjelfbiografi må härom följande utdrag meddelas. Icke allenast i främmande land, efter nyss fullbordade musikstudier i Berlin, utan ännu mer i hemlandet fick han utstå vedervärdigheter, hvilka, hvad det senare beträffar, knappast kunde ha händt någon annan än en — ryss. Rubinstein reste från Berlin till Wien för att slå sig ned der och skrifver i sin biografi följande:

Till Wien stod min håg, dels emedan Donaustaden på den tiden var ett musikaliskt hufvudcentrum och dels derför att musikkonungen Liszt, på hvars kraftiga bistånd och beskydd jag räknade, bodde der. Men det kyliga mottagande jag rönte hos honom grusade till en början denna min förhoppning. Liszt menade, att en person med förmåga måste sjelf kämpa sig till allt och aldrig räkna på någon annans bistånd. Detta yttrande afkylde mig och kom mig att en längre tid undvika den store mannen.

Jag gjorde flera visiter och aflemnade åtskilliga rekommendationsbref, som jag medfört från det ryska sändebudet i Berlin och hans fru. Men jag väntade förgäfves på svar eller inbjudning. Så gick det med första, andra, tredje och fjerde rekommendationsbrefvet. Detta förvånade mig och uppväckte mina misstankar. »Om du skulle se efter hvad dessa rekommendationsbref säga om dig!» tänkte jag. Ännu hade jag en ganska ansenlig mängd sådana kvar. Jag öppnade ett bref, och hvad fick jag läsa! Sändebudet eller hans älskvärda maka anbefalde mig i följande ordalag: »Bästa grefvinna! Den ställning, som min man och jag intaga, medför äfven den obehagliga förpligtelsen att protegera åtskilliga af våra landsmän och förse dem med rekommendationsbref, hvilket man ofta är tvungen att göra för att undgå deras efterhängsna böner. Derför anbefaller jag i er benägna åtanke öfverbringaren af dessa rader, en viss Rubinstein . . .» Nu förstod jag, hvarför de aflemnade rekommendationsbrefven icke ledt till något resultat. Att inse detta och kasta brefven i elden var ett ögonblicks verk.

De musiklektioner, som jag gaf i Wien, betalades mycket dåligt. Jag bodde i en vindskupa i ett mycket stort hus, och det hände icke sällan att ett par dagar kunde förgå, utan att jag hade ett öre på fickan. Då fick jag känna på hvad det ville säga att hungra. I mitt rum saknades nästan möbler, men i dess ställe lågo högar af manuskript i alla vinklar och vrår. Trots hungern flöt allting så lätt ur pennan: oratorier, symfonier, operor, romanser, äfven kritiska uppsatser, filosofiska afhandlingar. Till och med en slags tidning, afsedd för en enda läsare, mig sjelf, bragte jag till stånd i min vindskupa. Men hungern gjorde sig påmind . . . Detta lif varade halftannat år. Understundom led jag verklig nöd. Jag fick smaka

på allt hvad sådana menniskor, som sjelfva måste bana sig en väg, i alla tider måst genomgå.

Hos Liszt visade jag mig icke på två månader och detta erinrade honom om min tillvaro. Han kom plötsligt på den idén att göra mig ett besök, och beledsagad af sitt vanliga följe, sitt hof, utan hvilket han aldrig visade sig — en furste, en grefve, en doktor och en konstnär, hvilka alla voro hans lydiga och entusiastiska beundrare, hörde alldeles nödvändigt till hans omgifning — steg han uppför trapporna till mitt vindsrum. Då sällskapet inträdde i mitt rum, kunde man tydligt i deras ansigten — i synnerhet i mästarens eget — läsa förvåning öfver den tarflighet, i hvilken jag lefde. Min belägenhet öfverraskade utan tvifvel Liszt. Han hade sett vårt hem i Moskwa och trodde, att jag befann mig i en fullt oberoende ställning. Så mycket större blef derför hans förvåning att finna mig i så torftiga omständigheter.

Hans takt och vänlighet måste jag låta all rättvisa vederfaras. Han inbjöd mig på det allra hjertligaste att redan samma dag äta middag hos honom, något som kom mig bra till pass, emedan hungern började låta känna af sig.

Allt ifrån den dagen kom jag i närmare beröring med Liszt, och ända till hans död voro vi förbundna genom den uppriktigaste vänskap.

Vid slutet af 1848 eller början af 1849, hvilketdera mins jag ej så noga, packade jag ihop mina saker, fylde en stor koffert med mina ännu otryckta kompositioner och begaf mig, med naiviteten hos en person, som ej vet af någon skuld, till Ryssland.

Vid gränsen anhöll man mig: »Var god och visa ert pass», sade en af mina landsmän.

»Hvad för ett pass?»

»Hvad för något? Vet ni inte, att en resande till Ryssland måste medföra pass?»

Detta hade jag alldeles glömt, eller rättare aldrig hört talas om. Då min mor förde mig till Berlin var jag ännu ett barn och stod jemte syskonen upptagen på min mors pass. Derpå reste jag till Wien, under det att min mor och de minsta syskonen återvände till Moskwa med det gemensamma passet. Jag var således utan pass, utan legitimation, men hvarken i Berlin eller i Wien hade man frågat efter något sådant. Och knappast hade jag beträdt fosterlandets mark, förrän det hette: »Ert pass, var god och visa ert pass.» —

Slutligen befann jag mig efter sexårig frånvaro åter i Petersburg. År 1843 vistades jag der som ett bortskämdt barn, och nu återvände jag dit som en mycket naiv ung man, hvilken icke hade någon aning om förhållandena i sitt fädernesland. Men jag skulle snart göra en grundlig bekantskap med dessa förhållanden och tömma den beska drycken i bottnen.

(Forts.)

Följetong.

Kungen och sångaren.

Den bayerske konungen Ludvig II, hvars tragiska slut en hvar nog har i minne, var som bekant en svärmisk dyrkare af musik och tonkonstnärer. Bland de senare stod den berömde tenorsångaren Frans Nachbaur i särdeles gunst hos honom; en mängd dyrbara skänker från konungen till sångaren bära vittnesbörd derom. Nästan alla sådana hänvisa till sin form på herskarens favoritkomponist och åskådliggör hans beundran af Richard Wagners verk, särskildt hans svärmiska hängifvenhet för »Lohengrin». Lohengrinfigurer i metall och marmor skänkte konungen till sin Lohengrinsångare, som i nattens stillhet måste framtrolla svanriddarens melodier för honom. En marmorstaty, som framställer Lohengrin i full rustning, är ett af den berömde Zumbusch's allra bästa arbeten.

Till och med de presenter, som konungen förärade sångarens hustru, lade hans förkärlek för svanriddaren i dagen. Kung Ludvig stod, på grund af sångarens bön, fadder till en af hans söner och skänkte med anledning deraf åt den unga modern en brosch, hvilken oafsedt dess ideela värde hade ett reelt sådant af omkring 30,000 mark. Broschen, ett konstverk af modernt juvelerarbete, föreställer en svan, hvars kropp bildas af en enda sällsynt stor perla, hvars vingar äro af briljanter medan näbben består af dyrbara rubiner. En annan gåfva är en rätt egendomlig sjöskumspipa. Dess hufvud framställer första aktens final i »Lohengrin». Sceneri, figurer, kostymer, allt är utskuret i sjöskum, men så konstnärligt gjordt, att hvar enda liten detalj träder fram skarpt och plastiskt. En tredje värdefull gåfva är en af professor Ihle målad bild af Graalstemplet i »Parsifal».

Kung Ludvig var för öfrigt icke ensidig i sin konståskådning och sina konstnärssympatier. Han har sålunda också i synlig måtto gifvit sin beundran af Verdi och hans »Aida» till känna vid en present han gaf sångaren, nämligen ett rikt beprydt marmorbord, på hvars breda skifva den stora praktscenen i »Aida» var framställd genom en konstnärlig målning.

Karakteristisk för den sjuke monarkens gränslösa konstsvärmeri är följande episod. Då sångaren en gång vid audiensen ville tacka honom för ett honom bevisadt nådvedermäle, fann han väntrummet fullt af höga embetsmän och militärer. Emellertid fingo de många före honom anlända statens tjenare vänta, medan kungen ögonblickligen lät sångaren få företräde. I samtalet med honom utbredde han sig öfver musik och sångkonst.

»Ni kan ej föreställa er», sade han till sångaren, hvilket oerhördt välde sången har öfver mig. Då jag för någon tid sedan hörde Halévys »Guido och Ginevra», var jag fullkomligt hänryckt, ja liksom angripen en lång tid derefter. Er aria »Ett himmelskt väsen uppenbarats» har jag ej kunnat få ur mitt hufvud. Ja, men hur låter den nu? Kan ni den utantill?»

Nachbaur gnolade de första takterna; kungen lyssnade, alldeles betagen. Högre och högre ljöd sångarens stämma till dess den utvecklade sig i hela sin styrka och skönhet. Ludvig II tycktes glömma allt omkring sig. Och utanför väntade embetsmännen att få statsaffärer afgjorda!

Några timmar efter denna sällsamma audiens mottog konstnären i sitt hem konungens tack i form af ett dyrbart guldur. Öfverbringaren, en kunglig lakej, meddelade tillika sångaren att kungen önskade se honom på slottet kl. 9 samma afton. På utsatt tid infann sig Nachbaur å slottet, blef ögonblickligen insläppt till kungen, som befann sig i den med sagolik prakt utrustade vinterträdgården, hvars midt upptogs af en vacker sjö, en konstgjord kopia af Vierwaldstättersjön. Naturligtvis föll talet på musik och sång.

Kungen förklarade att Richard Wagners verk alltid hade hänfört honom mest, men att han också hade ett öra öppet för den italienska musikens skönheter och att han särskildt satte Verdi högt. »Rigoletto», t. ex., hade alltid slagit mycket an på honom. Kungen gnolade några strofer, och Nachbaur måste sjunga flera saker ur »Rigoletto» för honom. Så bestego kungen och sångaren en vid stranden af sjön fastgjord gyllene båt, hvars förstäf var prydd med en stor gyllene svan, och styrde ut på den konstgjorda sjön . . .

Samma känsla af tacksamhet, som alltid besjälade konungen, fordrade han för öfrigt hos dem, hvilka mottogo nådebevisningar af honom. De som medverkade i separatföreställningarne och som vanligen redan under mellanakterna fingo mottaga kungliga gåfvor, måste omedelbart efter föreställningens slut, hvilken gerna räckte till långt öfver midnatt, sända ett bref till kungen, i hvilket de uttalade sitt tack för den nåd, som bevisats dem. Kungen väntade många gånger till tidigt på morgonen att dylika skrifvelser, som han emotsåg med längtan, skulle inträffa; ju längre de voro och ju mera öfverdrifven tacksamheten i dem kom till uttryck, desto mera gladde

det Ludvig II. En natt — klockan var redan half tolf — anmälde sig en kunglig lakej hos Nachbaur. Budet hade order till att enträget bedja sångaren följa med sig till slottet. Kungen led af en häftig hufvudvärk och längtade efter honom.

Nachbaur, som redan gått till sängs, måste stiga upp och kläda sig i gala, sätta sig i den kungliga vagnen, som stod utanför porten, och resa till slottet. Kungen bad honom flera gånger ursäkta detta störande midt i natten och tackade honom för att han kommit. Nachbaur sjöng några sånger och arior, bland annat Masaniellos slummeraria, hvilken tycktes utöfva en lugnande verkan på majestätet, som var alldeles förbi af hufvudvärk. Då sångaren fram på morgonstunden kom hem, försummade han ej att sända kungen det sedvanliga tacksägelsebrefvet för den nåd, som vederfarits honom.

En dag fann Ludvig II sjelf tillfälle att berätta sångaren, hvarför han egentligen skydde publiken på teatern och endast kunde öfvervara separatföreställningar. Orsaken var den, att det var honom utomordentligt pinsamt när hela salongen, synnerligast damerna, rigtade sina kikare på honom i stället för att följa med hvad som föregick på scenen. Detta bekikande af hans person var ett af de största obehag han kände. Dertill kom, att alla dessa menniskor åstadkommo ett stoj och en oro på teatern, som gjorde det för honom omöjligt att få någon scenisk eller musikalisk njutning. Vid separatföreställningarne undgick han allt detta.

Vännen Fritz,

opera i tre akter, musik af

Pietro Mascagni.

Operan börjar med en hymn till våren, hvilken liksom Toriddos serenad i »Cavalleria rusticana» sjunges bakom scenen vid nedfäld ridå af kören, en stämningsfull situationsbild, som försätter åhörarne i den angenämaste förväntan. Första akten spelar i förpaktaren Fritz Kobus' matsal. De personer, som Mascagni presenterar i sin nya opera, äro nästan alldeles desamma som i det liknämnda teaterstycket: Suzel, Fritz Kobus, zigenaren Beppo, David Sichel, Hannezó, Federigo (Fritz' vän) och hushållerskan Caterina. Fritz uppträder i första akten välmående och bekvämlig såsom rika landtpatroner i alla herrans länder bruka vara. Suzel kommer honom till mötes med en aria i B-dur: »Här bjuder dig Suzel några doftande blommor». Ett motiv utvecklar sig här, ett sådant som genast, i likhet med dem i »Cavalleria rusticana», fäster sig i minnet. Fritz tackar för den åt honom bjudna buketten, som erinrar honom att det är hans födelsedag, och vill aflägsna sig. Då får man höra utifrån den på två strängar spelade serenaden af Beppo, zigenaren, hvars lif Fritz har räddat och som hvarje år på hans födelsedag öfverraskar honom med sin melankoliska sång. Så vidt man kan döma af pianoreproduktionen* är detta violinsolo (viol och orkester) ett af de mest fängslande numren i operan. Efter zigenarens nummer, »Min mor berättade en gång», hvilket utföres af en mezzosopran, uppträder rabbi Sichel, som gör visit hos sin vän Fritz Kobus. Han finner den frossaren vid bordet och håller för honom en humoristisk straffpredikan, begynnande med orden: »För er, I lata läckergommar», och slutande med att han tillropar honom: »Du skall gifta dig!» Denna invokation af rabbi Sichel är ett af de svåraste numren i operan, såsom fordrande ett utsökt parlando och mezza voce. Till rabbi Sichels invokation sluter sig ett litet konststycke i finalen till första akten. Mascagni har byggt denna på ett folkmotiv från Elsass. På afstånd hör man ljudet af en fanfar, som närmar sig mer och mer; med klingande spel draga Fritz' vänner fram för att på ett värdigt sätt fira sin gamle sällskapsbroders födelsedag.

Derpå följer sedan en i den spanska bolerons stil komponerad mellanmusik af utpregladt originel karaktär. I andra akten finna vi en aria af Fritz: »Öfverallt omkring mig herskar frid», och en scen, i hvilken rabbi Sichel sammanträffar med Suzel vid brunnen. Denna erinrar om hvad i bibeln förekommer mellan Rebecka och Eliezer. För att sluta sig till den bibliska karaktären har Mascagni hållit denna duett mellan Suzel i enkel koralstil, som på ett prägnant vis skiljer densamma från följande nummer. Sichel går och Fritz inträder strax derefter. På en stege, upprest mot ett körsbärsträd, står Suzel och plockar bär i en korg. I den nu följande duetten, som döpts till »il duetto delle Ciriege» (körsbärsduetten), torde operan nå sin höjdpunkt. I tredje akten se vi Fritz, på hvilken Suzel gjort ett djupt intryck, temligen nedslagen, ty bilden af den unga oskyldiga flickan träder ständigt fram för hans ögon. Hans aria »Allt har jag försökt» ger uttryck åt hans själstillstånd; derpå ljuder efter hans bortgång Beppos melankoliska sång: »O, blek du var den dag jag dig såg». Nu följer ett intermezzo, bygdt på motiv ur zigenarens violinpreludium. Till detta intermezzo sluter sig kärleksduetten mellan Suzel och Fritz: »O, kärlek, hjertats sköna ljus!» Suzel svarar honom: »O tala, tala», då Fritz slutligen uttalar sitt »Jag älskar dig» och operan nått sitt slut.

Komponisten har i hvarje akt endast inlagt sju à åtta musiknummer, jemte ett orkesterintermezzo, så att operan ej gerna kan trötta åhörarne.

Om några ändringar eller uteslutningar vidtagits med operan vid nu förestående uppförande å vår operascen ha vi ej ännu någon kännedom.

* Denna redogörelse är efter första repetitionen vid piano på Costanzi-teatern i Rom. Texten i musiknumren är efter italienskan öfversatt och torde vara annorlunda än den som kommer att användas vid operans uppförande här. *Red.*

Musikpressen.

På Carl Johnns förlag har utkommit:

För piano, två händer:

Friedmann, Carl: *Kejsar Fredriks Marsch.* Pris 50 öre.

Julpolskor i lätt arrangement, 1:a häftet. Pris 50 öre.

Ahlgrén, Carl: *Thule-Polka.* Pris 50 öre,

Dacre, Harry: *Isabella,* sång, arrang Pris 50 öre.

För piano, fyra händer:

Friedmann, Carl: *Kejsar Fredriks Marsch.* Pris 75 öre.

För piano och violin:

Friedmann, Carl: *Kejsar Fredriks Marsch.* Pris 50 öre.

För en röst med piano:

Grieg, Edvard: *Sange* op. 58 »Norge». Digte af John Poulsen, — op. 59 Elegiske digte af John Poulsen, — op. 60, Digte af Vilh. Krag, à 2 kronor.

Lincke Paul: *Gråt ej mer!* (Weine nicht! — e—f) afskeds-romans i långsamt valstempo. Pris 50 öre.

Dacre, Harry: *Isabella* (Daisy Bell — d—e) komisk sång med svensk och engelsk text. Pris 75 öre.

Hos C. Warmuth, Kristiania, har utkommit:

För sång och piano:

Alnæs Eyvind: *Fire Sange,* op. 1. (kompl.) Pris kr. 1: 50. — *Fem Sange,* op. 2, (kompl.) Pris kr. 1: 50.

Backer-Gröndahl, Agathe: *Ni Norske Folkeviser,* op. 34. Pris kr. 2: 50.

Geijer, Gösta: *Karin Månsdotters vaggvisa* för Erik XIV., tillegn. frk. N. Leffler. Pris 50 öre. *Dagen är uppe,* för baryton eller bas, tillegn. hr Er. Borgstedt. Pris 50 öre. — *To Sange*: »Stolts jungfrun hon sitter», »Afsked». Pris 50 öre. *Ballad,* tillegn. Ax. Wahlstedt. Pris 75 öre. — *Alle de voksende Skygger,* tillegn. fru Dagmar Sterky. Pris 50 öre. — *Serenad,* tillegn. hr Arv. Ödmann. Pris 75 öre.

För en röst med piano:

Hallberg, B. Vilh.: *Kyrkoaria,* komponerad för demoiselle Jenny Lind (afsjungen vid hennes sista uppträdande i Stockholm i S:t Klara kyrka d. 25 juni 1850). Pris 1 kr.

Halvorsen, Joh.: *I Seraillets have.* Pris 50 öre.

Hjelm, A.: *Fem Sange* for mezzo-sopran. Kompl. 2 kr.

Ika: *Sångkompositioner.* 1) Med första rosen, som sprang i knopp; 2) Aftonbön; 3) Signes visa, à 50 öre.

Lago: *Ave Maria,* op. 41. Pris 50 öre. — *Tre sånger.* 1) Natten; 2) Det är brännande yrsel i rosornas doft; 3) Madrigal (med

fransk och svensk text). Kompl. kr. 1: 50. — *Quatre Melodies* pour Mezzo Sopran ou Baryton. 1) Rapelle toi; 2) Malgré moi; 3) Rêve encore; 4) Je pense à toi. Kompl. kr 1: 50.

Lærum-Liebig, Inga: *To Sange* til V. Krags digtcyclus »Middelhavssange». 1) Morgen; 2) Aften. Pris 75 öre. — ***Min sommerfugl.*** Pris 50 öre (1 för mezzo-sopran, 2 för sopran eller tenor).

Liebig, Rudolph: *Herzensblume* för tenor eller sopran. Pris 75 öre.

Lindeman, Peter: *Thomas Kingos Morgen- og Aften-Salmer* til hver dag i ugen (med piano eller harmonium). Pris 1 kr.

Paulus, Olaf: *To Digte* af Theod. Caspari. 1) Bestickelse; 2) Moser, I vakre vilde. Kompl. 1 kr.

Stang, Erika: *Fire Sange.* 1) Kun dagligdags; 2) Jeg lever og ved hvor længe; Fortrøstning; 4) Sabbatsstillhed (à 50 och 75 öre). — *Vaarvise.* Pris 50 öre.

Warmuth, Carl: *Wenn ich in deine Auge seh'*, op. 15 (för sopran—tenor eller alt—baryton).

Wik, Karl: *Fire Sange*, op. 3. 1) Bön for den elskede; 2) Folkevise; 3) Hjertesuk; 4) Valborgsnat. Pris kr. 1: 50.

Winge, Per: *Pigetanker* for en mellemstemme. Eris 50 öre.

Körsånger:

Bengzon, Ferd.: *I Maj*, ord af Topelius, för blandad kör eller qvartett. Pris 35 öre.

Haslerud, Chr.: *Tolv Sange* for blandet kor.

Holter, Iver: *Tre Mandskor*, op. 6. 1) Hilsen till P. Chr. Asbjörnsen; 2) Jeg reiste en dejlig Sommerkveld; 3) Frihedsvise.

Selmer, Joh.: *Kvartet og Korsange*, op. 30. — D:o anden Samling, op. 33.

Winge, Per: *Sex Mandskvartet-Sange.* Pris 1 kr.

Af de på C. Johnns förlag utgifna musikalierna finna vi *Kejsar Fredriks Marsch* i tre olika arrangementer. — Välkomna till julen ha varit de bekanta, lätt satta *Julpolskorna.* Sången *Isabella* — äfven för piano solo — är en engelsk chansonettsång, som säges ha vunnit »stormande» bifall, troligt nog af varietéernas publik. Ahlgréns *Thule-Polka* är liflig och dansant. — Linckes sång *Gråt ej mer* — »såld i nära 30 tusen exemplar» — hör naturligtvis till det lätta gods, som behagar den stora massan. Annat är förhållandet med *Griegs sånger*, hvari tonsättarens kända stil är så skarpt utpreglad, att man i flera af dem mera beundrar den djerfva fantasien än finner musikalisk njutning. Bäst är op. 80 med de verkligt förträffliga sångerna »Mens jeg venter», »Og jeg vil ha mig en hjertens kjär», sjungna af fru Sterky på Marteau-matinén i Berns' salong.

För den ansenliga mängd af sånger, som utsändts från C. Warmuth, Kristiania, finna vi ej utrymme till anförande äfven af dessas tonomfång. De äro nästan alla beräknade på höga röster. Vi vända oss först till de oss närmare svenska tonsättarne. Gösta Geijers sånger innehålla mycket vackert af melodi och harmoni, men tonsättaren tycks nästan frossa i användande af svåra tonarter med dubbla kors och be'n samt öfverraskande harmonivändningar. Bäst finna vi af de ofvannämnde »Ballad» ur en opera »Die Volkungen», »Dagen är oppe» samt »Stolts jungfrun hon sitter», ur ett litet sagospel »Så vann han stolts jungfrun», hvilket lär ha inlemnats till vår operadirektion. Särdeles opraktiskt för handläget är ackompanjemanget i »Serenad» med samma noter för båda händerna. Det är skada att ej herr Geijers goda musikaliska idéer framträda i enklare former. — Sångerna af A. Hjelm, äfven svenska tonsättningar, af anspråkslösare art, röja varm musikalisk känsla i enkel sång med harmonifylligt ackompanjemang, i »vallvisa», påminnande om A. F. Lindblads stil; ord och musik borde på ett par ställen passats bättre tillsamman; några harmoniska tryckfel tycka vi oss finna i ett par sånger. Hallbergs kyrkoaria med en idealbild af Jenny Lind, som efter titelbladet säges ha sjungit den vid sitt »sista uppträdande i Stockholm uti S:t Klara kyrka den 25 juni 1850», måtte vara ett posthumt verk af den bekante musikdirektören i Landskrona, organisten och tonsättaren. Sångerna af Ika ha vi förut anmält och äfven Lagos har såsom till en del här gifna, blifvit omnämnda. Af de sistnämnda, med känd talang komponerade, framhålla vi särskildt »Rêve encore», »Ave Maria» och »Madrigal».

Bland norska solosångerna taga de af Agathe Backer-Gröndahl arrangerade »Norske Folkeviser og Folkedanse» uppmärksamheten först i anspråk genom den verkliga konstnärlighet, som i detta arrangement röjer sig. En ny tonsättarinna med begåfning och studier finna vi uti Inga Lærum-Liebig, om än hon med många nutidens sångkomponister synes sträfva att åstadkomma pikanta harmonieffekter och tillkrångla skrifsättet. Ett särdeles rikt ackompanjemang bjuda Paulus, Halvorsen, Vik, och Rud. Liebig i sina rätt anslående, ehuru komplicerade sånger. Intresse väcka äfven sångerna af Alnæs, som dock gerna vill göra sitt ackompanjemang något tungt genom basoktaver och starka ackord. Erika Stange tycks ha mest sinne för religiös stil, hvilken naturligtvis framträder rent utpräglad i Lindemans »Psalmer». En fin och tilltalande sång är Warmuths, förekommande i dubbel sättning, Per Winges »Pigetankar» är en liten lustig, förträfflig sång af en tydligen till mognad hunnen tonkonstnär.

Bland körsångerna förkomma äfven en svensk af nu aflidne musikdir. Ferd Bengzon, enkel och melodiös. Af de norska stå Selmers främst i originalitet, så till melodi som rytm. Bland dem sjöngs »Smædevise» med framgång vid utställningen i Köpenhamn 1888 och densamma jemte »Under stormen» på Trocaderokonserterna i Paris 1889. Förtjenstfulla äro äfven Holters körer; mera melodiösa och mycket väl satta äro körerna af P. Winge. Ganska näpna och lustiga äro Hasleruds sånger till texter ur »Läsebog for Folkeskolen».

Från scenen och konsertsalen.

Kgl. operan. Jan. 1. Weber: *Oberon* (Rezia, Fatima, Puck: fru Östberg, frökn. Karlsohn, Holmstrand; Oberon, Huon, Scherasmin, Sadack, Aboulifar, Beyen: hrr Strandberg, Ödmann, Johanson, Grafström, Henrikson, Malmsjö). — 2, 6. *Gustaf II Adolf*, historisk tidsbild. Mascagni: *På Sicilien* (Santuzza, Toriddo: signora Labia, hr Bratbost). — 3, 13. Boïto: *Mefistofeles* (Margareta Helena: fru Östberg; Martha, Pantalis: fruar Strandberg, Linden; Mefistofeles, Faust, Wagner: hrr Nygren, Ödmann, Malmsjö). — 4. Wagner: *Tannhäuser.* — 5. Donizetti: *Leonora* (Leonora, Inez: fruar Linden, Lindström; Alfonso XI, Fernando, Balthasar, don Gaspar: hrr Vallenius, Ödmann, Sellergren, Malmsjö). — 6 (kl. 1,30), 12. *Vermländingarne.* — 7. Foroni: *Advokaten Pathelin* (Guillemette, Bobinette: frökn. Frödin, Karlsohn; Pathelin, Josseaume, Aignelet, Charlot, Jacquinard: hrr Johanson, Brag, Henrikson, Lundmark, Grafström). Gluck: *Orfevs* (Orfevs, Eurydice, Eros: fru Linden, frökn. Karlsohn, Holmstrand). — 8. Gounod: *Romeo och Julia.* — 9, 11, 14. Bellini: *Norma* (Norma, Adalgisa, Clotilda: fru Östberg, frökn. Labia, Olsen; Pollion, Orovistus, Flavius: hrr Bratbost, Söderman, Malmsjö). — 10. *Gustaf II Adolf*, historisk tidsbild. Leoncavallo: *Pajazzo* — 15. Thomas: *Mignon* (Philine: frök. Cederberg, debut; Mignon, Fredrik: frök. Lindegrén, fru Linden; Wilhelm Meister: hr Ödmann).

Vasa-teatern. Jan. 1—10. Suppé: *Fatinitza* (3—7. Kantschukoff: hr Gardt). — 12—15. Hervé: *Lille Faust,* parodioperett i tre akter af H. Cremieux och Ad. Jaime (Margareta: fru Anna Petterson-Norrie som gäst; Mefisto: fru Emma Berg; Faust, Valentin: hrr Warberg, Svenson).

Södra teatern. Jan. 5—15. *Fru Hin,* feerilustspel i tre akter, musik af B. Halldén (Flamma: frök. Lindzén); den 14 jan. 100 e gången.

Vetenskaps-akademien. Jan. 12. *3 e kammarmusiksoarén* af Aulinska qvartetten (hrr Tor Aulin, Chr. Sandquist, Axel Bergström, Berndt Carlson och Vilh. Stenhammar). 1) Mozart: Divertimento för stråkqvartett, kontrabas (hr L. Smith) och två valdthorn (hrr C. Almgren och Fr. Östman), D dur, op 61; 2) Brahms: Sonat nr 2 för violin och piano; 3) Vilh. Stenhammar: Stråkqvartett, C-dur, op. 2. — 13. *Stor konsert* af Fisk University Jubilee Singers (färgad kör). — 14. *Musikalisk soaré* af Andreas Hallén. Biträdande: fruar Edling, Linden, fröken Sigrid Carlheim Gyllenskköld, hrr Aulin, Bergström, Andersen, O. Lejdström, kör.

Berns' salong. Jan. 13. *Matiné* af konstnärsfamiljen Knut Ekvall.

Bellinis melodiösa opera »Norma» har återupptagits, hufvudsakligen med afseende på fru Östbergs utmärkta återgifvande af titelrolen. Vid hennes första framträdande hördes visserligen den dallring i rösten, som nu ofta förmärkts, men den försvann snart under aftonens lopp. Fröken Labia var en behaglig Adalgisa, men den sväfvande

tonbildningen verkade litet störande utom i de stora duetterna med fru Östberg, der de båda rösterna gjorde ypperlig effekt. Hr Bratbost lyckades bättre lösa den dramatiska än den vokala uppgiften. Orovistus gafs af hr Söderman, som, med undantag af oskön röstforcering ibland, utförde partiet tillfredsställande. Det kunde ej skada, att i den gamla operan få höra herrar Strandberg och Lundquist alternerande med nyssnämnda rolinnehafvare.

Vasateatern har på senaste tiden dragit folk med de gamla operetterna »Fatinitza» och »Lilla Faust», i hvilka fru Emma Berg skördat lejonparten af välförtjent bifall. I den sista parodiska operetten gästar och lockar fru Anna Norrie, som här har en rätt tarflig uppgift, helst som parodien, med några lustigheter som undantag, är föga lyckad och musiken ej hör till Hervés bästa.

Aulinska qvartettens kammarmusiksoaré var fulltaligt besökt och hade äfven hertiginnan af Dalarne och prins Eugen till åhörare. Mozarts divertimento, som inledde soarén, bär visserligen en ålderdomlig prägel, men intresserar likväl med sin enkla, klassiskt sköna musik. Brahms' sonat för violin och piano, ypperligt utförd af hrr Aulin och Stenhammar, är en särdeles klar och melodiös komposition, som i alla sina satser är underhållande. Slutnumret, W. Stenhammars stråkqvartett, motsågs med stor nyfikenhet såsom en ung svensk tonsättares första försök i denna genre. Vi kunna här endast, af bristande utrymme, konstatera det goda intrycket af densamma. Det hurtiga begynnelsemotivet höjde genast stämningen till förmån för verket. Mest anslog dock andantet med sin mestokarakter och den rörliga, ehuru med »molto tranquillo» betecknade 3:e satsen, då deremot slutsatsen »Allegro energico», hvad utarbetandet beträffar, torde taga priset. Komponisten, lika som de under aftonen spelande, vunno alla lifligt bifall.

Herr Halléns soaré gaf anledning till att med lager och blommor samt rikt bifall hylla den förtjenstfulle, mångsidige tonsättaren, som för 25 år sedan fick sin första större komposition i vårt land utförd och som i 10 år med stor nitiskhet och skicklighet dirigerat Filharmoniska sällskapets kör och dess konserter. Soarén inleddes med hans 1869 komponerade pianoqvartett, utmärkt återgifven af fröken S. Carlheim-Gyllensköld samt hrr Aulin, Bergström och Andersen. Vidare sjöngos af fru Edling hans vackra solosånger »I skogen» och balladen »Es winkt des Königs Töchterlein», som framkallade bissering, och af fru Linden »Abseits» och »Am Wege» (ur op. 21), alla väckande rikt bifall, ej minst genom föredraget. Af en vald fruntimmerskör sjöngs tonsättarens lifliga »Das Aehrenfeld» och till slut »Julsång» för sopransolo (fru Edling), dubbelkör och piano, en mycket stämningsfull tondikt. Utom herr H:s egna kompositioner förekom blott Liszts »Loreley», sjungen af herr O. Lejdström med mästerligt föredrag.

Från in- och utlandet.

Kgl. operan. Om lördag den 19 dennes gifves, under ledning af förste hofkapellmästaren C. Nordqvist, den andra symfonikonserten under säsongen. Såsom en minnesgärd åt den för ej länge sedan aflidne Anton Rubinstein upptager programmet två af tonsättarens förnämsta verk, bland annat en konsert för violin.

Årets första nyhet på operascenen lär bli Mascagnis »Vännen Fritz», som torde gå öfver scenen om en vecka. Titelrolen kommer att sjungas af herr Ödmann. På ett annat ställe i dagens nummer göra vi med anledning häraf en rekapitulation af den artikel om operans text- och musikinnehåll, hvilken för fem år sedan, efter en Dresdentidning, var i Svensk Musiktidning införd.

Bellinis »Norma» gafs första gången å k. operan den 19 maj 1841, under öfverste Backmans direktörskap och kapellmästaren J. F. Berwalds ledning, och för 105:e gången den 25 april 1888. Följande artister ha hittills i operan uppträdt: såsom

Norma: Jenny Lind, m:llerna Normani och Lövgren, fruarna Röske-Lund, Dustmann-Meyer och Michaëli, fröken Pyk och fru Östberg.

Adalgisa: fru Gelhaar, m:llerna Fundin, Julie Berwald, Röske och Lublin, fru Stenhammar, fröknarna Harling, Karlsohn och Grabow samt fru Edling.

Pollion: hrr Günther, Olof Strandberg, Schaefer, Labatt, Arnoldson, Sellman och Rundberg.

Orovistus: hrr Belletti, Wallin, Della Santa, Behrens, Sandström och Lundqvist.

Hrr Vilhelm Stenhammar och Knut Bäck anordna tre populära pianoaftnar under innevarande vintersäsong. Den första kommer att ega rum den 29 dennes och omfattar uteslutande stycken af Schumann. De båda andra egnas åt Bach, Beethoven och Brahms. Abonnementsbiljetter till alla tre konserterna finnas att tillgå i hr Abr. Lundquists hofmusikhandel.

Raoul Koczalski, underbarnet-pianovirtuosen, kommer inom kort att gästa vår hufvudstad. Hans första konsert eger rum härstädes den 26 januari i Musikaliska akademiens stora sal. Den unge pianisten har redan hunnit en för sin ålder högst märklig artistisk mognad. Hans porträtt skola vi i nästa nummer meddela.

Fröken Thora Hwass, den framstående svenska pianisten, spelade nyligen vid Kammarmusikföreningens i Köpenhamn minnesfest öfver Anton Rubinstein med stor och förtjent framgång pianostämman i den bortgångne mästarens Trio, op. 15, nr 2.

Fröbergska sällskapet, som med framgång gifvit ett par föreställningar på Örebro teater, der bland annat »Sjökadetten» gifvits med fröken Edla Johnson i Franchettes rol, började den 6 dennes en sejour i Norrköping med uppförandet af »Den sköna Helena» och har sedan å Linköpings stora teater uppfört »Gasparone», hvari särdeles herr Rönnblad som värdshusvärden vann bifall.

Henri Marteau gaf den 11 dennes i Kristianstad och den 12 i Karlskrona konserter för fulla hus och under entusiastiskt bifall.

Hans repertoar, som för några veckor sedan upptog bland annat 12 konserter, sonater af Beethoven, Schumann, Rubinstein, Edv. Grieg, Frank, Saint-Saëns, förutom kompositioner af Bruch, Bach, Wieniawski, Vieuxtemps, Sarasate, Brahms m. fl., har nu ytterligare ökats under hans vistelse i Italien med Sonate C-dur af Chr. Sinding, Concerto nr 2 af Tor Aulin, Romance af I. Holter, Melodia patetica af J. B. Coronaro m. fl., hvilka han kommer att spela på de två konserter, som komma att gifvas härstädes den 22 och 25 januari i Musikaliska akademien. Biljetter till dessa båda enda konserter, som gifvas här, komma att säljas i Abr. Lundquists hofmusikhandel.

Henri Marteau skall företaga en konsertturné öfver Rivieran och gifver redan den 5 februari första konserten i Nizza och skall sjelf anföra flera orkesterkonserter i Milano.

Bellmanskören är nu det offentligt antagna namnet för »Typografiska föreningens sångkör», som utan samband med Typografiska föreningen kommer att fortfarande arbeta under direktör E. Åkerbergs utmärkta ledning.

C. M. Bellman. Minnesblad med anledning af hundraårsdagen af skaldens död (den 11 februari 1795) heter en praktpublikation, som för närvarande är under utgifning på Fröléen & C:is förlag, Stockholm, under medverkan af flera framstående litterära och artistiska krafter.

Så har för texten bidrag lemnats af, bland andra, skriftställarne J. A. Runström, Birger Schöldström, Otto Sjögren samt den särskildt på Bellmansmusikens område kände forskaren J. Flodmark m. fl.

På den illustrativa afdelningen, bestående delvis af reproduktioner från konstverk i statens och enskildas samlingar och dels af originalkompositioner,

medverka artisterna Viktor Andrén, Axel Sjöberg och Herman Feychting. Det i stort qvartformat utgifna minnesbladet utkommer med det snaraste.

Vilhelm Stenhammars pianokonsert har utkommit hos Hainauer i Breslau uti Edition pour deux Pianos.

Från våra grannländer.

Kristiania. Första hälften af denna månad har varit särdeles fattig på musiknöjen. Kristiania teater har af musik endast bjudit på sådan i »Sven Dyrings hus», gifven såsom barnföreställning. Inga konserter ha förekommit utom de vanliga å Tivoli i förening med varietéföreställningar i denna förlustelselokal.

Helsingfors. Å Svenska teatern ha under årets första veckor af pjeser med musik uppförts »Vermländingarne», »Stabstrumpetaren» och »Lilla helgonet» (fru Castegren). Nyårsdagen gaf operasångaren Alarik Uggla i brandkårshuset en konsert, biträdd af fru Castegren, fröken Ida Morduch och pianisten O. Merikanto, som dervid utförde »Nya variationer» af Sibelius. — Orkesterföreningens 4:e symfonikonsert hade följande program: 1) Dvorak: Uvertyr »Mein Heim»; 2) Schubert: H-moll-symfoni; 3) Wieniawski: Violinkonsert, D-moll, spelad af hr Willy Burmester; 4) Grieg: 3 orkesterstycken ur musiken till »Sigurd Jorsalafar». Herr Burmester, hvars uppträdande i den finska hufvudstaden vi ofta haft att nämna, har nyligen gjort formlig furore i Berlin och fått benämningen »den andre Paganini» för sitt oerhörda tekniska mästerskap. Äfven i öfrigt anses han kunna räknas till nutidens förnämsta violinvirtuoser.

Köpenhamn. Kungl. teaterns repertoar af musikpjeser under månaden till den 14 januari har upptagit »Trollflöjten», »Elverhöj», »Et vintereventyr», »Antigone» med Mendelssohns musik, »Yrsa» af Oehlenschläger med musik af J. P. E. Hartmann, samt balletten »Valkyrian» af Bournonville. Verdis »Falstaff» är snart färdig att uppföras med herr Simonsen i titelrolen och fröken Regina Nielsen som Anna. Öfriga roler utföras af fröknar Noack, Christensen och Valb. Andersen samt hrr Nordal och Fr. Brun, Petersen, Lincke och Agerholm. Sedan fröken Dons, som länge varit sjuk, tillfrisknat och hr Herold äfven blifvit tjenstbar kommer Tschaikowskys »Jolantha» att återuppföras. Äfven en repris af »Hexan» väntas och Leoncavallos »Pajazzorna». — En nittonårig dansk violoncellist Henry Bramsen har efter studier i Tyskland låtit höra sig å en egen konsert härstädes. Pianisten fru Ida Christensen-Geelmuyden gaf den 12 dennes i konsertpaläets stora sal en konsert med biträde af orkester under hr Victor Bendix' ledning.

Stora operan i Paris har nu utdelat partierna till Wagners »Tannhäuser». Första uppförandet skall ega rum under påsken detta år, och man har redan börjat förberedelserna till en föreställning af »Mästersångarne» under säsongen 1895—96. Direktionen ämnar hvarje år instudera ett nytt verk af Wagner och samtidigt bibehålla de uppförda på repertoaren, så att Stora operan skall se sig i stånd att verldsutställningsåret 1900 uppföra Wagners samtliga operor.

Fru Amelie Materna, den berömda Wagnersångerskan, tog söndagen den 30 sistlidne december å hofoperan i Wien afsked af publiken. Det var som Brünhilde i Wagners »Götterdämmerung». Salongen var fullsatt och ovationerna oräkneliga: blommor och lager samt från de kvinliga kamraterna en silfverlagerkrans med gifvarinnornas namn inristade på bladen. Innan ridån föll för sista gången tackade konstnärinnan, djupt rörd, för den välvilja hon rönt under de förflutna 25 åren, men tillade försigtigtvis: »Kanske återse vi ännu en gång hvarandra!» Konstnärinnan, som är mycket rik, har för öfrigt ännu icke fylt 50 år. Hon är nämligen född den 10 juli 1845.

Wien. Millöckers nyaste operett, »Profkyssen», som första gången uppfördes några dagar före jul på Theater an der Wien, gjorde utomordentlig lycka; texten, af Hugo Wittman och Julius Bauer, säges vara mycket lustig och musiken rik på lifliga, ansläende melodier.

Dödsfall.

Fahlström, Chr., operasångare, död i december förlidet år i Kristiania.

Heintze, Georg Vilhelm, utmärkt organist, kapellmästare vid universitetet i Lund, född den 4 juli 1849 i Jönköping, son af associén i Musikaliska akademien, musikdirektören vid Jönköpings läroverk G. V. Heintze. H. studerade vid konservatoriet 1865—69, blef 1872 musikdirektör vid Jönköpings regemente, 1881 organist i S:t Jakob i Stockholm och 1882 medlem af Musikaliska akademien samt 1889 kapellmästare i Lund.

År 1871 utsågs han af Musikaliska akademien att vid utställningen i London utföra orgelmusik å jette-orgeln i Albert Hall och väckte der samma uppseende som alltid vid sitt uppträdande i hemlandet. Han har äfven komponerat körer, militärmarscher, kammarmusik och orgelsaker.

Vilhelm Heintze har under senaste åren varit sinnessjuk och afled i Lund den 10 dennes på aftonen. Heintze var ansedd som vårt lands skickligaste orgelspelare och hans konserter här i Jakobs kyrka vittnade härom. I Svensk Musiktidning nr 1 årg. 1890 är Heintzes porträtt infördt jemte längre biografi.

Lund, Bjarne, operasångare, född den 27 mars 1858, död i Kristiania den 22 sistlidne december. Han egnade sig först åt handel, men sedan åt tonkonsten och sjöng första gången i november 1877 offentligt mellan akterna på Kristiania teater, studerade sångkonst först för herr Th. Lammers i Kristiania, sedan för professor Schimon-Regan i München, der han 1879 gaf sin första konsert, debuterade första gången som operasångare å Nya teatern såsom Max i »Alphyddan», hade en tid anställning vid Göteborgs stora teater och reste på senare år omkring med eget operettsällskap. Som Figaro i »Barberaren» debuterade Lund å kungl. operan den 27 mars 1890. Han var vid slutet af sin lefnadsbana sinnesrubbad.

Hvarjehanda.

Behängd med ordnar befann sig Spontini, »Vestalens» kompositör, en gång på en fest.

»Ser du,» sade en gammal musiker till en kollega, »så många ordnar Spontini hängt på sig! Mozart hade inte en enda orden.»

Spontini hörde detta och svarade:

»Käre vän, Mozart behöfde inga ordnar, han!»

Det värsta af allt. »Hvad tyckte du var värst på cellfängelset?»

»Det var när direktörns fru spelade piano.»

Det är just det, som gör skilna'n så stor . . . »Tror du verkligen att vår vän X. är en god komponist?»

»Det är mycket möjligt. Han har åtminstone liksom sina berömda föregångare inom tonkonsten vissa egendomligheter. Under det att Rossini t. ex. satte de härligaste melodier på papperet, då han var omgifven af vackra qvinnor, och Richard Wagner var »bäst upplagd» ibland värdefulla konstföremål, så komponerar vår gemensamme vän X. allra bäst, då han är omgifven af — andra mästares kompositioner.

Svensk Musiktidnings

Musikalbum VIII

— 1894 —

innehållande ***Pianostycken:*** V. Svedbom: *Albumblad*; Fr. Neruda: *Impromptu;* Fr. Zierau: *Arabesk*; Hugo Sedström: *Novellette*; — ***Sång:*** Felix Lindberg: *Vårvisa*, ord af Filip Tammelin,

säljes å Svensk Musiktidnings Expedition, Kammakaregatan 50, i bok- och musikhandeln. — Pris **1** krona.

J. G. MALMSJÖ,

Piano-Fabrik,

Göteborg,

etablerad 1843,

Kgl. Hofleverantör

FLYGLAR och PIANINOS,

prisbelönta med

Nitton Första pris

vid utställningarna i

STOCKHOLM 1851	PARIS 1867	UDDEVALLA 1874
GÖTEBORG 1860	GÖTEBORG 1871	PHILADELPHIA .. 1876
KARLSTAD 1862	KÖPENHAMN 1872	BORÅS 1880
LONDON 1862	WENERSBORG ... 1872	MALMÖ 1881
MALMÖ 1865	WIEN 1873	ÖREBRO 1883
STOCKHOLM 1866	RUGBY, ENGLAND. 1873	KÖPENHAMN 1888

samt senast å **Industriutställningen i Göteborg 1891**

Handtverks- och Industriföreningens

Hederspris.

OBS.! Den **enda** svenska pianofabrik, som vid täflan **alltid** erhållit **högsta** priset. OBS.!

Talrika vitsord från framstående konstnärer föreligga.

Garanti lämnas i minst **fem år** för instrumentets **hållbarhet** och **varaktighet.**

Säljas på **bekväma afbetalningsvilkor.** Gamla instrument tagas i utbyte.

Richard Anderssons Musikskola

öppnas åter Måndagen den 7 Januari 1895.

Undervisningsämnen: **Piano, Ensemblespelning, Harmoni** och **Kontrapunkt.**

Anmälningsdagar: Torsdagen den 3 och Fredagen den 4 Januari kl. 12—2 och 5—6 e. m. Ordinarie mottagningsdagar: Onsdagar och Lördagar ½ 2—½ 3 e. m.

Stockholm, Brunnsgatan n:r 28, 2 tr. (G. 24 950)

Stockholms Musik-institut

Brahegatan 7 B, öfver gården I tr. upp.

Vårterminen börjar den 7 Januari och slutar den 7 Juni.

Undervisning meddelas uti *Pianospelning* och *Harmonilära.* Anmälningstid hvarje dag kl. ½ 1—½ 2. Efter den 7 Januari Måndagar och Torsdagar kl. ½ 1—½ 2.

För närmare redogörelser tillhandahålles prospekt

Sigrid Carlheim-Gyllensköld.

SVENSK MUSIKTIDNING

Nordiskt Musikblad, 1895, utkommer två gånger månaden, omkring den 1:a och 15:e (utom juli—aug.), med **populärt,** omvexlande innehåll, försedd med **porträtter** samt **musikbilagor** (till helårsprenumeranter). Pris **5** kronor pr år. Lösnummer 25 öre. Prenumeration sker å tidningens expedition **Kammakaregatan 50** n. b. (derifrån tidningen hemsändes), i musik- och bokhandeln etc. För **landsorten** är **postprenumeration** bäst.

Eleganta Permar

till Svensk Musiktidning finnas till salu å ***2 kronor*** hos P. Herzog, Malmskilnadsgatan 54.

Dansmusik på piano

utföres af undertecknad, som deri eger mångårig vana och erkänd skicklighet. Anmälning derom kan ske hos hrr musikhandlare eller hos mig, *Rådmansgatan 18 A,* 3 tr. upp.

Henning R. Wejdling.

Pianomagasin.

Flyglar, Pianinos, Tafflar och **Orglar** från in- och utländska utmärkta Fabriker **till de billigaste** priser. För instrumentens bestånd ansvaras.

Äldre Pianos tagas i utbyte.

OBS. Ständigt lager af **Flyglar** från Blüthner och **Pianinos** från G. Schwechtens berömda fabriker.

Gust. Petterson & Komp.

43 Regeringsgatan 43.

Flyglar, Tafflar och **Pianinos** från **J. G. Malmsjö.**

Skandinaviska Orgelfabrikens

Kammarorglar,

hvarå de nyaste uppfinningar och förbättringar tillämpas, äro af våra förnämsta orgelkännare såväl i Stockholm som i landsorten *enhälligt* vitsordade för att vara de **bästa** i norden tillverkade. Prisbelönta i Köpenhamn 1888 (enda pris med medalj), i Norrköping 1889, i Helsingborg 1890 (första pris). Priskuranter sändas på begäran franko.

Skandinaviska Orgelfabriken.

Kontor och utställning i Stockholm:

Mästersamuelsgatan 24.

Eugen Gärtner

Atelier för Violfabrikation

Stuttgart, Sängerstrasse 5.

Stråkinstrument

af egen tillverkning efter berömda mästares original; konstnärligt arbetade af vackert gammalt trä. Stor, ädel ton, lätt spelbara.

Reparationer konstmässigt och billigt.

Stort lager af gamla italienska och tyska instrument till alla pris.

Prislista gratis. Alla slags utensilier.

Organist- och Klockarebefattningarne

inom Karlskoga församling kungöras härmed till ansökan lediga.

Med den förstnämnda befattningen är förenad en årlig lön af 425 kronor samt med den sistnämnda 775 kronor eller tillsammans 1,200 kronor, hvartill kommer en årlig hushyreersättning af 200 kronor.

Befattningarne tillträdas den 1 Maj 1895 eller, om de till den tiden ej hinna tillsättas, månaden efter den då valet vunnit laga kraft.

Ansökningar insändas senast den 20 Februari 1895 till ordföranden i Karlskoga församlings kyrkoråd under adress *Karlskoga Kyrkoby.*

Karlskoga den 15 December 1894.

KYRKORÅDET.

(G. 24 804)

Innehåll: Vilhelm Stenhammar (med porträtt). — Från Anton Rubinsteins började konstnärsbana (forts.). — Följetong: Kungen och sångaren. — »Vännen Fritz», opera i tre akter, musik af Pietro Mascagni. — Musikpressen. — Från scenen och konsertsalen. — Från in- och utlandet. — Dödsfall. — Hvarjehanda. — Annonser.

Stockholm, Kœersners Boktryckeri-Aktiebolag, 1895